

Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>

Крок за кроком, земля, рештки снігу, земля, рештки снігу, каміння.

Ліс видається грізним, та насправді він — мій союзник. У тому, що я збираюся зробити. Я все знімаю на камеру. Хочу, аби всі бачили, щоб знали. Що я не була твариною, яку ведуть на заріз. Що принаймні тепер, тут, я зуміла покерувати власним життям. виправити те, що спартачила. Що принаймні тепер і тут я була тією особою, яка приймала рішення, котрі стосувалися мого існування. Принаймні тут і тепер зуміла зберегти гідність. Час від часу чоботи грузнуть у снігу чи м'якій лісовій підстилці, камера тремтить, але я намагаюся врятувати картинку. Не хочу, щоб усі думали, наче я боялася чи почувалася невпевненою. Знаю, що вони не встигнуть. Не для того я все це знімаю, щоб хтось мене зупинив. Я знімаю, щоб залишити свідчення. Думаю, що коли це станеться, — вони видалять усі фотографії, есемески й відео. Ніхто ні про що не дізнається. Саме про це і йдеться. Я б не змогла із цим жити, і моя мама теж ні. Хочу, щоб вона пам'ятала мене такою, якою я була і якою могла бути, якби не те, що сталося. Я більше не хочу цього робити й жити в страху. Немає нічого гіршого, ніж ступати по тонкій кризі. Усміхаюся. Бо хочу, щоб мене запам'ятали такою. Усміхаюся, бо відчуваю полегшення. Мотузка погойдуються на моєму плечі. Я майже на місці. Невдовзі все скінчиться.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Це ми.

Разом заходимо до води, такої холодної, що ми пирхаємо, наче коні. Обережно. Крок за кроком. У тебе пофарбовані нігті, кожен — іншого кольору. Рожевий, фіолетовий, синій, помаранчевий, зелений. Художниця. Мої нігті вкриті хіба що безбарвним лаком, а ступні більші, ніж твої. Я легенько торкаюся синього нігтя своїм незграбним пальцем, маленька гусінь відстрибує. Повітря пахне рибними паличками, вітер, ще й досі здебільшого весняний, а не літній, примушує мою шкіру вкритися сиротами. Сахаюся, коли мені перед самісіньким носом пролітає бджола. Занадто вона рання. Невдовзі вода перестає здаватися крижаною, я заходжу глибше й тягну тебе за собою. Відчуваю під долонею твого великого круглого перстеника із сонцем, якого ти завжди носиш на середньому пальці, немов це сонце має вказувати тобі дорогу. Водорості відираються між наші пальці й лоскочуть мене так, що я починаю хихотити. І раптом відчуваю, що ти потрапила до якоїсь ями, я не розумію, що відбувається, ти тонеш, я намагаюся тебе витягти, та попри те, що хапаю тебе за одяг, міцно обіймаю за талію — не відчуваю опору. Ти дивишся на мене благально — і я вже знаю, що втрачаю тебе, та коли силкуюся торкнутися твого обличчя — нашттовуюся на порожнечу, а тоді лише на водорості, що плавають на поверхні води. Заплющую очі, тоді розплющую, відчуваю, ніби море викинуло мене на берег. Тремтячими руками мацаю все довкола, якусь мить нічого не бачу, але навколо

Крок за кроком, земля, рештки снігу, земля, рештки снігу, каміння.

Дерево, мотузка, пеньок. Пеньок під деревом, мотузка на дереві. Обличчя звернене до камери. *Пробачте мені. Це моє рішення. Прощавайте.*

Ще обличчя. Біла шкіра, чорна сльоза на щоці. Комедіантка в житті, комедіантка в смерті. На мить мені стає сумно. Дерево, мотузка, пеньок, чоботи в горошок, іронія.

Зараз усе скінчиться, Ніно. Мене трусить, руки так тремтять, добре, що я більше не тримаю камеру, вони не довідаються, як я боялася. Камера стоїть віддалік, на іншому пеньку.

Це зйомка наживо, тепер уже нічого не поробиш.
Зараз усе скінчиться, Ніно.

Кінець.

мене все сухе й тепле, вітер ушух. Здається, що хвили стали справжніми. Нарешті бачу, як неспокійні руки намагаються відшукати тебе між пагорбами ковдри.

Але, звісно, не знайдуть.

Я залишилася сама.

Анна, 17 років і 9 днів, Ніна, 17 років

Ці великі чайки мають брунатні черевця, а маленькі — ні. І ті, й інші без утаву літають, наче не можуть спинитися. Невеличкі темні пташки — навпаки, непорушно сидять на кущах, коли я ходжу попсіяти за дюни. Каміння теж нерухоме. Камінці, скло, відшліфоване хвилямн, пластмасові контейнери, клапті рибальських сітей. Гумовий чобіт. Презерватив.

Тебе немає, Ніно, от уже дев'ять днів. Я ходжу пляжем туди й сюди, намотуючи кілометри, із Сопота до Гдині, із Гдині до Сопота, бреду пляжем і кричу: «Нема Ніни! Нема Ніни! Нема Няни! Не ме мамі! Нема, нема, нема!» Я здуріла, але хто б не здурів? Я хворію й мене лихоманить, але це взагалі нікого не турбує. Тебе немає, я опиротіла й страждаю на сирітську хворобу. Коли втомлююся ходити — сідаю на мокрий холодний пісок і погойдуюся. Мати думає, що я в школі, а я не можу туди піти. Нестерпно дивитися на людей, їхня буденність мене просто вбиває. Лише морю можу пробачити: воно поводитьсь, як звичайно, хоч я й воліла б, щоб воно замерзло. Але цього не стається. Море невтомно, уперто штовхає білі хвилі до берега. Чхати воно на нас хотіло, еге ж?

Але й ти, Ніно, чхала на мене, хіба ні? Коли ти знімала свою смерть на камеру й виставляла на фейсі, тобі було начхати, що в мене немає доступу до нього, що в таборі нам заборонено користуватися мобілками, хіба ввечері, але й тоді все марно, бо покриття можна спіймати лише в нужнику.

темніти. Ліхтарі на пірсі нагадують палаючі сірники, а низькорослі дерева скидаються на людські силуети. Я їх боюся, мені здається, що зараз, у темряві, це гілля підхопить мене й віднесе кудись далеко, як ураган закинув Дороті до Країни Оз. Може, так було б краще, бо я не хочу тут залишатися. Наразі створюю власну реальність. Безпечний світ — це дорога, яку треба подолати. Проминання тих самих будинків, улюблених місць на пляжі, таких, як отой маленький дерев'яний язичок, вистроплений у блакить. Маленький пірс. Надворі так холодно, що море замерзло й убрало його в сукенку. Точніше, кільканадцять сукенок, бо в кожного пірса відмінна дерев'яна конструкція. Я помітила, що коли довго вдивляюся в море, воно починає замерзати на моїх очах, кам'яніти. А камені, навпаки, ворущаться, ніби кити. Зір обманює, мозок дуріє чи, може, ні.

Зараз, Ніно, мені передусім бракує тебе. Я вже навіть не серджуся. Море виміло цю злість, вітер розвіяв, він стільки за тобою плакав, що я й собі почала. Плакати замість любити.

Розкажу тобі про твій похорон. Було дуже гарно, мабуть, тобі б сподобалося. Прийшло багато людей із квітами й вінками. Я переживала, що не маю чорної куртки чи пальта, моя куртка кольору хакі, каптур облямований жовтим хутром. Зрештою, ти це добре знаєш, бо й собі купила таку саму. Ми часто вибирали однакові вбрання, хоч насправді ти одягалася по-іншому, більш барвисто. Ти б теж не мала куртки для похорону, але тобі й не довелося на жоден іти. Мама сказала, що нічого не вдієш, куртка як куртка, не купувати ж спеціально чорну. А шкода. Може, у певному віці вже годиться мати щось чорне? Уже коли батько помер це стало проблемою, треба було ще тоді подумати, то тепер би уникнули клопотів.

Служба в костьолі була нудною, як завжди на похороні. Тоді взагалі нічого не говорять про померлого, лише кілька разів згадують його ім'я, щоб присутні не надто побивалися,

але якось відсторонено. Потому співали хлопець і дівчина, здається, із твого класу, правда? Я їх не знаю, але мабуть, що так, бо вони виглядали, як наші однолітки. Співаючи «Алллуйя» Коена (я знаю, що ти це любила), хлопець мало не плакав. Вас щось єднало? Боже, я ж повинна це знати, та насправді — що я знаю про тебе, моя подруго? Мені завжди здавалося, що геть усе. Як же мені гірко.

Згодом ми йшли за машиною, досить далеко, бо кладовище велике, і мушу тобі сказати, що якось я це терпіла, доки твоя мама не кинула на труну жменьку землі. І тоді я не витримала, зовсім розклеїлася й розридалася так, що зрештою довелося відійти набік, щоб не привертати до себе уваги. Не знаю, чому ця земля справила на мене таке враження. У закопуванні є щось жахливе, щось незворогне, відразу спадає на думку розклад тіла, хробаки, гниття матерії, яка зараз усе це поглине. Сподіваюся, лікарі докладно перевірили, чи ти справді померла. Бо, розумієш, я нічого не відчула, і це моя проблема. Кажуть, що коли ти з кимсь зв'язаний, то відчуєш, якщо із тією людиною станеться щось лихе. А я не відчула нічого. Тоді ми розпалювали вогнище, і я дивилася, як Сташек грає на гітарі. Може, я не відчула, що ти помираєш, бо здивилася на Сташека? Тепер навіть думати про нього не можу. Бо що, як через оте своє задивляння я втратила тебе? Може, то було покарання за зраду, за те, що за багато прагнула?

Але коли помер тато, я теж не знаю, чи відчула щось. Зрештою, ми про це тоді говорили, і я тобі сказала, що так, я весь день ходила сумна, і так мені було важко, неначе щось от-от мало статися. Але тепер не знаю, чи я цього не вигадала, бо мені так хотілося вірити, що я була дуже зв'язана з татом. Може, усе-таки нічого тоді не відчуваєш?

Твоя мама страшенно плакала, а тато її втішав. Тобі б точно було приємно, що вони бодай зараз не сваряться. Прийшло багато родичів, але я впізнала тільки твою бабусю. Не певна, що ти знаєш, хто вони такі... Зі мною так було на

«Яка ж це подруга, — певне, кажуть вони, — коли не змогла їй допомогти».

Дивлюся на обличчя, які мала б знати. Я бачу їх уже пів року. Але зовсім не знаю. Аська, Магда, Міся, Роберт, Славек. Майже три десятки облич, тридцять пар очей, які зараз на мене дивляться. Ніхто. Я нікого тут не знаю. Нікого в мене немає. Географічка, жирна, як бегемот, і з лагідним обличчям бегемота, ледь помітно всміхається, наче їй наказали бути зі мною ласкавою.

— Земля, так само як інші тіла Сонячної системи, постійно перебуває в русі, — округлі губи, нафарбовані перламутровою помадою, випльовують гладенькі, мов кульки, слова. — Це рух довкола власної осі. Повний оберт вона здійснює... За скільки?

— За добу, — каже хтось.

— Майже за добу, — виправляє Бегемот. — Двадцять три години, п'ятдесят шість хвилин і чотири секунди. А що відбувається з опшн чотирма хвилинами, яких бракує?

Я дивлюся у вікно, не на зелень, а на дахи інших будинків. Земля обертається після чнеїсь смерті. Чиясь смерть Землю анітрохи не хвилює.

— Доказом обертання Землі є відхилення падаючих предметів у східний бік...

Говорить і говорить, і я перестаю її чути. Вона, мов телевізор, у якому хтось вимкнув звук. Дарма я сюди прийшла, це геть безглуздо.

На перерві тікаю зі школи, і ніхто мене не зупиняє.

Знову ходжу й не можу перестати. Чалапаю, крок за кроком, у замшевих чобітках, давно знищених морем і сіллю. Білі патьоки мандрують дедалі вище, нашаровуються, ніби мереживо, як візерунок із кольорових сталактитів. Застуда не попускає. Мене лихоманить, але хіба що трохи, зате в легенях пече вогнем, немовби там оселився змії, якого я намагаюся відцупити із себе, безперервно кашляючи. Починає

татовому похороні: без кінця підходили чужі люди й висловлювали співчуття, ніби мене добре знали, а я гадки не мала, хто вони й чого хочуть.

Згодом, коли ми поверталися, я чула, як люди говорили. Усі питали «чому?» І ніхто нічого не міг пояснити. Щось там балакали, що через хлопця, але ж у тебе хлопця не було? Або я про це не знаю. Ну, гаразд, був Миколай, але це ще в гімназії, і це ти йому подобалася більше, ніж він тобі. Мабуть, ти нічого б собі не заподіяла через чувака, за яким не гинула?

Може, вони щось знають, але я боюся запитати. Узагалі не розмовляю із твоїми батьками, лише привіталася. Хотіла щось додати, що мені шкода й таке інше, але не змогла видушити із себе жодного слова. Вони теж. Вигляд мали жахливішій, їх це точно підкосило. Зрештою, у них була тільки ти. А ти тепер щаслива? Тобі точно краще? Не розумію, навіщо ти це зробила. І в мене навіть жодного припущення немає. Найменшого. До того ж, після смерті мого батька ти мала б знати, як важко я переносю похорони. Адже ти зі мною була, ти знала. Не подумала, як це на мене вплине? Знаєш, Ніно, найгірше те, що, здається, наче там, у лісі, ти не подумала про мене бодай на мить.

Анна і Ніна, 7 років і 11 місяців

— Це мама на олені, — каже Ніна. Власне, слова тут зайві, бо малюнок просто неймовірний: її мама виглядає, наче на фото, зате олень кумедний, як у казці. Ніна малює так, ніби народилася з олівцем у руках. Мої малюнки невправні, хоч я й дуже люблю уроки малювання. Знаю, що коли постарюся, то малюватиму краще. Та хіба зможу, як Ніна?

Звісно, це одна з листівок, які ми готуємо до свят. Ніна зарадила мене цією традицією. Її мама надсилає листівки

